



Βρυξέλλες, 27 Νοεμβρίου 2020
(OR. en)

13260/20

AUDIO 49
DIGIT 133
SOC 747
DISINFO 41

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 12814/20

Θέμα: Σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου σχετικά με τη διασφάλιση ενός ελεύθερου και πολυφωνικού συστήματος μέσω ενημέρωσης

Διαβιβάζονται προς τις αντιπροσωπίες στο παράρτημα τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη διασφάλιση ενός ελεύθερου και πολυφωνικού συστήματος μέσω ενημέρωσης που εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο με γραπτή διαδικασία.

Τα συμπεράσματα θα διαβιβαστούν προς δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, σύμφωνα με την απόφαση της Επιτροπής των Μόνιμων Αντιπροσώπων της 18ης Νοεμβρίου 2020.

Σχέδιο συμπερασμάτων του Συμβουλίου σχετικά με τη διασφάλιση ενός ελεύθερου και πολυφωνικού συστήματος μέσων ενημέρωσης

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Υπενθυμίζοντας τα έγγραφα αναφοράς όπως εκτίθεται στο παράρτημα

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΤΡΕΧΟΝ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΟ ΟΠΟΙΟ

- είναι υψίστης σημασίας, ιδίως σε περιόδους κρίσης, **ένα βιώσιμο (Α), πολυφωνικό (Β) και αξιόπιστο (Γ) σύστημα μέσων ενημέρωσης**·
- η πανδημία COVID-19 έχει εντείνει την ευπάθεια του τομέα των μέσων ενημέρωσης στην ΕΕ, ο οποίος έχει διαταραχθεί από την κατάρρευση των κυριότερων πηγών εσόδων του από διαφημίσεις, ενώ ταυτόχρονα η ζήτηση για αξιόπιστες πληροφορίες και περιεχόμενο έχει αυξηθεί σημαντικά·
- η παγκοσμιοποίηση και η ψηφιοποίηση έχουν δημιουργήσει ένα περιβάλλον για τα μέσα ενημέρωσης το οποίο χαρακτηρίζεται από επιγραμμικές πλατφόρμες που έχουν καταστεί πύλες μέσω των οποίων ένα παγκόσμιο κοινό αποκτά διασυνοριακή πρόσβαση σε πληθώρα περιεχομένου και υπηρεσιών μέσων ενημέρωσης, και οι οποίες ανταγωνίζονται μεταξύ τους για να προσελκύσουν την περιορισμένη προσοχή των χρηστών·

A. ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ΟΤΙ

1. η πανδημία COVID-19 έχει επιδεινώσει ορισμένες από τις κυριότερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει εδώ και αρκετό καιρό ο τομέας των μέσων ενημέρωσης, μεταξύ άλλων:
 - δραματική μείωση των εσόδων, που έγινε ιδίως αισθητή στα τοπικά, περιφερειακά και παραδοσιακά μέσα ενημέρωσης και αυξανόμενες προκλήσεις για τη συνολική βιωσιμότητα του τομέα των μέσων ενημέρωσης. Πρόκειται για έναν τομέα που απαρτίζεται σε μεγάλο βαθμό από εταιρείες που αποτελούν την έκφραση της ευρωπαϊκής πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας, αλλά συχνά δεν έχουν το μέγεθος ή την οικονομική βαρύτητα ώστε να δραστηριοποιηθούν σε πανευρωπαϊκές και παγκόσμιες αγορές·
 - τα επιχειρηματικά μοντέλα που βασίζονται στα δεδομένα και χρησιμοποιούνται από τις επιγραμμικές πλατφόρμες (δηλ. μηχανές που προτείνουν περιεχόμενο, εξατομίκευση περιεχομένου και όλες οι μορφές στοχευμένης διαφήμισης) υπερακοντίζουν ολοένα και περισσότερο τα μοντέλα χρηματοδότησης των μέσων ενημέρωσης. Οι δαπάνες για ψηφιακή διαφήμιση στις πλατφόρμες αναμένεται να υπερβούν στο εγγύς μέλλον τις δαπάνες για διαφήμιση στα παραδοσιακά μέσα ενημέρωσης·
2. οι πάροχοι υπηρεσιών μέσων ενημέρωσης επενδύουν στην παραγωγή περιεχομένου και υπόκεινται σε αυστηρές υποχρεώσεις, ενώ οι επιγραμμικές πλατφόρμες, με την παροχή πρόσβασης σε περιεχόμενο τρίτων, αποκομίζουν συχνά χρηματικά οφέλη χωρίς να πρέπει να εκπληρώσουν τις ίδιες υποχρεώσεις. Αυτό μπορεί να προκαλέσει έλλειψη ισότιμων όρων ανταγωνισμού, πράγμα το οποίο μπορεί να προσφέρει σε ορισμένους παράγοντες της αγοράς ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα·
3. πρέπει να υπενθυμιστεί η σημασία των βασικών αρχών της χρηματοδότησης του περιεχομένου στα μέσα ενημέρωσης, οι οποίες στηρίζουν ολόκληρη την αξιακή αλυσίδα και διαφυλάσσουν την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης. Για παράδειγμα, η εδαφική και αποκλειστική εκχώρηση αδειών εκμετάλλευσης μπορεί να είναι συχνά ζωτικής σημασίας για τον τομέα των οπτικοακουστικών μέσων. Η ανάπτυξη νέων καινοτόμων επιχειρηματικών μοντέλων έχει επίσης μεγάλη σημασία·
4. το οικονομικό συμφέρον της Ένωσης προστατεύεται σύμφωνα με τις γενικές αρχές που κατοχυρώνονται στις Συνθήκες της Ένωσης, ιδίως τις αξίες του άρθρου 2 της ΣΕΕ·

ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΕ

5. να παράσχουν κατάλληλο και ανεξάρτητο πλαίσιο για οικονομική βιωσιμότητα του τοπίου των εθνικών μέσων ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένων των κρατικών ενισχύσεων, με σκοπό τη στήριξη της ανάκαμψης από την κρίση και, ως εκ τούτου, τη διασφάλιση ενός πολυφωνικού συστήματος μέσων ενημέρωσης μακροπρόθεσμα. Κάθε κρατική χρηματοδότηση ή επιδότηση θα πρέπει να βασίζεται σε προκαθορισμένα, αντικειμενικά και διαφανή κριτήρια, ανεξάρτητα από οποιαδήποτε πολιτική επιρροή·
6. να εξετάσουν άλλες πιθανές επιλογές και κίνητρα σε εθνικό επίπεδο προκειμένου να διευκολυνθεί η παροχή πρόσθετης στήριξης για την ανάκαμψη του τομέα των μέσων ενημέρωσης·

ΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

7. να μετριάσει τις αρνητικές επιπτώσεις της πανδημίας για τον τομέα των μέσων ενημέρωσης (ιδίως για την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης), συμπληρώνοντας τις εθνικές προσπάθειες για κρατικές ενισχύσεις και δημιουργώντας αποτελεσματικές συνέργειες μεταξύ των ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών, συμπεριλαμβανομένου του ΠΔΠ, του μέσου ανάκαμψης «Next Generation Europe» και άλλων συναφών προγραμμάτων της ΕΕ, κατά περίπτωση·
8. να ενημερώσει τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με τις αντίστοιχες ευκαιρίες ενωσιακής χρηματοδότησης του δημιουργικού τομέα και του τομέα των μέσων ενημέρωσης μέσω μιας πανευρωπαϊκής διαδικτυακής πύλης·
9. να αξιολογεί συνεχώς τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις και να διασφαλίζει την ορθή εκτέλεση των κανόνων της ΕΕ που εφαρμόζονται στις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα των μέσων ενημέρωσης·
10. για να διευκολυνθεί η στήριξη από τις εθνικές αρχές, να αξιολογήσει την εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα του τύπου, με σκοπό να γίνουν οι κατάλληλες προσαρμογές, για παράδειγμα στο πλαίσιο του κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία. Οι κανόνες αυτοί δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να επιτρέπουν ή να δικαιολογούν οποιαδήποτε άμεση ή έμμεση κρατική παρέμβαση στη συντακτική ανεξαρτησία των μέσων ενημέρωσης·
11. να ενισχύσει την ανθεκτικότητα του τομέα των μέσων ενημέρωσης, ο οποίος έχει πληγεί σοβαρά από την κρίση, να επισπεύσει την προσαρμογή του για την αντιμετώπιση του ψηφιακού και του πράσινου μετασχηματισμού και να προωθήσει τη διαθεσιμότητα ποικίλου και ανεξάρτητου περιεχομένου στα μέσα ενημέρωσης σε ένα δίκαιο και ανταγωνιστικό περιβάλλον μέσων ενημέρωσης μέσω του σχεδίου δράσης για τα μέσα μαζικής επικοινωνίας και τον οπτικοακουστικό τομέα·

12. να διασαφηνίσει τις ευθύνες των επιγραμμικών πλατφορμών στο πλαίσιο του νόμου για τις ψηφιακές υπηρεσίες. Τυχόν νέες ειδικές υποχρεώσεις για τις επιγραμμικές πλατφόρμες θα πρέπει να είναι κατάλληλες και αναλογικές και να λαμβάνουν δεόντως υπόψη τις πιθανές επιπτώσεις ως προς την επίτευξη ισότιμων όρων ανταγωνισμού, ενώ θα πρέπει να διαφυλάσσουν την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης. Οι νέες οριζόντιες νομοθετικές πράξεις της ΕΕ θα πρέπει να συνάδουν με τις ισχύουσες τομεακές νομοθετικές πράξεις, όπως η οδηγία για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων και η οδηγία για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας·

ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΤΟΜΕΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΗΡΟΥΜΕΝΗΣ ΔΕΟΝΤΩΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ

13. να εξασφαλίσουν ένα νομικό και οικονομικό πλαίσιο που θα επιτρέπει στους παρόχους υπηρεσιών μέσων ενημέρωσης να αποκομίζουν επαρκή χρηματικά οφέλη από το περιεχόμενο τους, μέσω των ακόλουθων ενεργειών:
- στήριξη και ενθάρρυνση της ανάπτυξης νέων, βιώσιμων και συνεργατικών επιχειρηματικών μοντέλων, ιδίως για τα τοπικά, τα περιφερειακά και τα παραδοσιακά μέσα ενημέρωσης·
 - αναγνώριση της σημασίας της διαφήμισης για τον τομέα των μέσων ενημέρωσης και του καίριου ρόλου της στην εξασφάλιση της ελεύθερης πρόσβασης των χρηστών στην πληροφόρηση·
 - αξιολόγηση του κανονιστικού πλαισίου για τη διαφήμιση και των σχετικών μέτρων προστασίας δεδομένων στην ψηφιακή εποχή, ώστε να εξασφαλιστεί ότι διευκολύνουν τη χρηματοδότηση του περιεχομένου στα μέσα ενημέρωσης·
 - διεξαγωγή έρευνας σχετικά με τους ρόλους της επιγραμμικής διαφήμισης, τη χρήση δεδομένων, τη συνεργασία στον τομέα των δεδομένων και την καινοτομία στα μέσα ενημέρωσης·
 - παροχή κινήτρων στις πλατφόρμες ώστε να αμείβονται επαρκώς οι πάροχοι περιεχομένου στα μέσα ενημέρωσης όπως και οι δημιουργοί περιεχομένου από το οποίο οι πλατφόρμες αποκομίζουν χρηματικά οφέλη, και ώστε να διασφαλίζεται ο σεβασμός των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας·
 - αξιολόγηση της ανάγκης και των πιθανών τρόπων διευκόλυνσης της πρόσβασης των μέσων ενημέρωσης σε ευκαιρίες χρηματοδότησης ώστε να αντιμετωπίζουν ελλείψεις ρευστότητας·

B. ΠΟΛΥΦΩΝΙΑ

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ΟΤΙ

14. η διασφάλιση της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης εμπίπτει πρωτίστως στις αρμοδιότητες των κρατών μελών της ΕΕ, ενώ τα θεσμικά όργανα της ΕΕ θα πρέπει επίσης να σέβονται την ελευθερία και την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης στο πλαίσιο της άσκησης των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους. Η ποικιλομορφία των διαφόρων τοπίων των εθνικών μέσων ενημέρωσης σε ολόκληρη την Ευρώπη αποτελεί σημαντική έκφανση της πολιτιστικής πολυμορφίας των κρατών μελών της και πρέπει να αναγνωριστεί ως τέτοια·
15. η ελευθερία της έκφρασης, η ελευθερία των μέσων ενημέρωσης και η πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης αποτελούν δημοκρατικές αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως ορίζονται στο άρθρο 11 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η προστασία τους συγκαταλέγεται μεταξύ των πρωταρχικών στόχων του κανονιστικού πλαισίου για τα μέσα ενημέρωσης. Είναι δε ζωτικής σημασίας για μια ακμάζουσα δημοκρατία στην οποία οι εν λόγω αρχές και τα θεμελιώδη δικαιώματα γίνονται σεβαστά·
16. η έννοια της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης είναι πολυσχιδής και εμπεριέχει όλα τα μέτρα που διασφαλίζουν την πρόσβαση σε μια πληθώρα πηγών πληροφοριών και περιεχομένου, ενώ επιτρέπουν σε διάφορους παράγοντες με διαφορετικές απόψεις να έχουν ίσες ευκαιρίες για να προσεγγίσουν το κοινό μέσω των μέσων ενημέρωσης·
17. η γεφύρωση του χάσματος μεταξύ του τι αναζητούν επιγραμμικά οι χρήστες και του περιεχομένου που μπορεί να ανευρεθεί είναι καίριας σημασίας για τους παρόχους περιεχομένου στα μέσα επικοινωνίας. Ως εκ τούτου, η βαθιά κατανόηση της διαχείρισης των πληροφοριών, της ευρετηρίασης των μηχανών αναζήτησης και της αντιστοίχισης των λέξεων-κλειδίων συγκαταλέγεται μεταξύ του κρίσιμου συνόλου δεξιοτήτων για τους παρόχους επιγραμμικού περιεχομένου στα μέσα επικοινωνίας·

ΤΟΝΙΖΕΙ ΟΤΙ

18. ζούμε σε ένα υβριδικό σύστημα μέσων ενημέρωσης (μη επιγραμμικό και επιγραμμικό), στο οποίο όλα τα είδη υπηρεσιών μέσων ενημέρωσης και όλες οι μορφές περιεχομένου συμβάλλουν σε ένα πολυφωνικό τοπίο μέσων ενημέρωσης. Οι πληροφορίες, οι ειδήσεις και τα τρέχοντα ζητήματα καθώς και τα πολιτιστικά, τοπικά, περιφερειακά, εκπαιδευτικά και ψυχαγωγικά περιεχόμενα μεταφέρουν και αντικατοπτρίζουν τις αξίες της κοινωνίας μας·
19. ένα διττό σύστημα μέσων ενημέρωσης που αποτελείται από σταθερά, επαρκώς χρηματοδοτούμενα και μελλοντοστραφή δημόσια και ιδιωτικά μέσα ενημέρωσης είναι ορθά σχεδιασμένο για να συμβάλει στην πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης. Επιπλέον, ο αυξανόμενος όγκος επιγραμμικού περιεχομένου που δημιουργούν οι χρήστες συμβάλλει επίσης στην πολυμορφία του περιεχομένου στο οικοσύστημα των διαδικτυακών μέσων ενημέρωσης, αλλά πρέπει να διαχωριστεί από το συντακτικό περιεχόμενο που παράγεται από τα μέσα ενημέρωσης·
20. στην οικονομία των πλατφορμών, τα ισχυρά αποτελέσματα δικτύου συμβάλλουν σε νέες μορφές συγκέντρωσης στην αγορά, ενώ παρατηρούνται μονοπωλιακές, πράγμα που μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης. Στα παρελθόντα ζητήματα περιορισμένων δυνατοτήτων μετάδοσης έχουν πλέον προστεθεί ζητήματα σχετικά με τη διαφάνεια, την απαγόρευση διακρίσεων, την ευρεσιμότητα και τη δυνατότητα εντοπισμού·

ΣΥΜΦΩΝΕΙ ΟΤΙ

21. λόγω των ψηφιακών εξελίξεων και της σύγκλισης των μέσων ενημέρωσης, το τοπίο των μέσων ενημέρωσης γίνεται ολοένα και πιο πολύπλοκο, ενώ τα εργαλεία για τη διασφάλιση της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης πρέπει να επανεξετάζονται και να επαναπροσδιορίζονται συνεχώς. Στο σημερινό πλαίσιο, η μελλοντική πολιτική για τα μέσα ενημέρωσης θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα ακόλουθα σημαντικά ζητήματα:

ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ

- τον τρόπο διασφάλισης της παρουσίας (διαθεσιμότητα) και της ευκολίας στη χρήση (προσβασιμότητα) ποικίλου επιγραμμικού περιεχομένου·
- κανόνες για την απαγόρευση διακρίσεων στις επιγραμμικές πλατφόρμες με ρόλο ρυθμιστή όσον αφορά την πρόσβαση και την ίση μεταχείριση των παρόχων περιεχομένου στα μέσα ενημέρωσης·

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΤΩΝ ΧΡΗΣΤΩΝ

- κανονισμούς περί διαφάνειας των επιγραμμικών πλατφορμών με σκοπό τη γνωστοποίηση των βασικών κριτηρίων για τη συγκέντρωση, την επιλογή και την παρουσίαση περιεχομένου στα μέσα ενημέρωσης και τη στάθμισή τους, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με τη λειτουργία των χρησιμοποιούμενων αλγορίθμων, με παράλληλη εξασφάλιση του σεβασμού των εμπορικών απορρήτων, της προστασίας της ακεραιότητας των υπηρεσιών και της συνεκτίμησης του υφιστάμενου κανονιστικού πλαισίου, όπως ο κανονισμός για τις σχέσεις μεταξύ πλατφορμών και επιχειρήσεων και ο γενικός κανονισμός για την προστασία δεδομένων·
- γνωστοποίηση πληροφοριών σε απλή, συνοπτική και κατανοητή γλώσσα για τους χρήστες, ώστε να είναι σε θέση να λαμβάνουν αποφάσεις μετά λόγου γνώσεως·
- οι προσφορές εξατομικευμένου περιεχομένου θα πρέπει να βασίζονται σε κριτήρια που παρέχονται εθελοντικά ή/και επιλέγονται από τον χρήστη για την ενίσχυση της αυτονομίας του χρήστη·

ΕΥΡΕΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΥ

- αλγόριθμους που επηρεάζουν τα αποτελέσματα τα οποία αναζητούν ενεργά οι χρήστες (ευρεσιμότητα) και το περιεχόμενο στα μέσα ενημέρωσης στο οποίο εκτίθενται παθητικά οι χρήστες (δυνατότητα εντοπισμού) καθώς και τον αντίκτυπό τους στην κατανάλωση μέσω ενημέρωσης από τους χρήστες·
- μέτρα όπως κανόνες υποχρεωτικής εμφάνισης με πολυφωνικό προσανατολισμό (ενισχυμένη ευρεσιμότητα και δυνατότητα εντοπισμού) για παράγοντες που παρέχουν πρόσβαση και οργανώνουν περιεχόμενο στα μέσα ενημέρωσης, λαμβανομένων υπόψη των νέων τεχνολογιών, όπως οι φωνητικοί βοηθοί·
- τυχόν κριτήρια για την ενίσχυση της ευρεσιμότητας και της δυνατότητας εντοπισμού προσφορών στα μέσα ενημέρωσης θα πρέπει να ευνοούν την πολυφωνία και την πολιτιστική πολυμορφία και να μην σχετίζονται με το καθαυτό περιεχόμενο·

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

- προσεγγίσεις για την αξιολόγηση των σχετικών αγορών και των συγκεντρώσεων στην αγορά των μέσων ενημέρωσης υπό το πρίσμα της σύγκλισης των μέσων ενημέρωσης, της παγκοσμιοποίησης και της ψηφιοποίησης, λαμβανομένης υπόψη της σημασίας της διαθεσιμότητας δεδομένων σχετικά με το μερίδιο αγοράς παραγόντων των μέσων ενημέρωσης·
- σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων, δίκαιη πρόσβαση των δημιουργών περιεχομένου, των μέσων ενημέρωσης και των ρυθμιστικών αρχών στα σχετικά δεδομένα που συλλέγονται από παράγοντες της αγοράς που κατέχουν δεσπόζουσα θέση, ώστε να είναι σε θέση να απευθύνονται αποτελεσματικά σε αντίστοιχες ομάδες κοινού και διαφημιστικούς ομίλους·
- σε ό,τι αφορά τη νομοθεσία περί ανταγωνισμού, διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ παρόχων υπηρεσιών μέσων ενημέρωσης - δημόσιων και ιδιωτικών - προκειμένου να δημιουργηθούν συμμαχίες για την επιτυχή παραγωγή και διανομή περιεχομένου στα μέσα ενημέρωσης γενικού ενδιαφέροντος χωρίς να εξαρτώνται από μεγάλες πλατφόρμες, με παράλληλη προσεκτική συνεκτίμηση του πιθανού αντικτύπου τους στην πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης·

ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ΟΤΙ

22. υπάρχει αυξανόμενη θεματική επικάλυψη των εργασιών της ομάδας «Οπτικοακουστικός τομέας» με τις εργασίες άλλων ομάδων και πρέπει να εξασφαλιστούν επαρκείς ανταλλαγές με τις ομάδες που ασχολούνται με ζητήματα που αφορούν τα μέσα ενημέρωσης· Επιπλέον, ενδείκνυται η προσαρμογή της ονομασίας της ομάδας «Οπτικοακουστικός τομέας» ώστε να αντικατοπτριστούν καλύτερα οι αλλαγές που έχει επιφέρει η σύγκλιση των μέσων ενημέρωσης·

ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΕ

23. να αξιολογήσουν και να αναπτύξουν περαιτέρω εθνικά μέτρα για την αποτίμηση της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης, ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι χρήστες εκτίθενται σε ποικίλο περιεχόμενο και ότι μπορούν να απολαμβάνουν πλήρως την ελευθερία της έκφρασης καθώς και το δικαίωμά τους στην πληροφόρηση·
24. να λάβουν δεόντως υπόψη τα πορίσματα των παρόντων συμπερασμάτων του Συμβουλίου στο προσεχές εθνικό κανονιστικό πλαίσιο και στα μέτρα πολιτικής για τα μέσα ενημέρωσης ώστε να διασφαλίζεται επαρκώς η πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης·

ΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

25. να συνεχίσει και να αναπτύξει περαιτέρω την έρευνα για τον εντοπισμό πιθανών κινδύνων για την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης και την περαιτέρω κατανόηση της μεταβαλλόμενης θέσης των μέσων ενημέρωσης συντακτικού περιεχομένου σε σχέση με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τις μηχανές αναζήτησης, τις πλατφόρμες ανταλλαγής βίντεο και άλλες πλατφόρμες μέσων ενημέρωσης· να ληφθούν ρητά υπόψη οι έννοιες της επιστήμης της πληροφορίας·
26. να λάβει υπόψη την αρμοδιότητα των κρατών μελών να θεσπίζουν μέτρα για την επίτευξη των κοινωνικών, πολιτιστικών και δημοκρατικών στόχων, με βάση τη γλωσσική πολυμορφία τους, τις εθνικές και περιφερειακές ιδιαιτερότητες και το συμφέρον τους να διατηρήσουν την πρόσβαση του κοινού σε ποικίλες πληροφορίες και περιεχόμενο·
27. να προωθήσει μια ολιστική προοπτική πολιτικής, λαμβάνοντας υπόψη τις νομικές, πολιτικές και οικονομικές μεταβλητές που είναι σημαντικές για τη διασφάλιση της πολυφωνίας και της ελευθερίας των μέσων ενημέρωσης και ειδικότερα να συνυπολογίζει τις πιθανές επιπτώσεις των κανονιστικών πρωτοβουλιών που παραδοσιακά δεν εκλαμβάνονται ως ρύθμιση στα μέσα ενημέρωσης, αλλά έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης· να αναπτύξει μια τέτοια ολιστική προσέγγιση, αρχής γενομένης από το εξαγγελθέν ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για τη δημοκρατία, το σχέδιο δράσης για τα μέσα μαζικής επικοινωνίας και τον οπτικοακουστικό τομέα και τη δέσμη μέτρων νομοθετικής πράξης για τις ψηφιακές υπηρεσίες·
28. να ενισχύσει την οριζόντια συνοχή του κανονιστικού πλαισίου, με τη ρητή και διαρθρωτική συνεκτίμηση της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης στη νομοθετική διαδικασία κατά την αξιολόγηση των επιπτώσεων των ρυθμιστικών πρωτοβουλιών·
29. να δημιουργήσει ένα «Ευρωπαϊκό Φόρουμ μέσων ενημέρωσης» που θα συζητεί τα τρέχοντα ζητήματα πολιτικής για τα μέσα ενημέρωσης μεταξύ όλων των ενδιαφερομένων σε ετήσια βάση·

Γ. ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ΟΤΙ

30. η παραπληροφόρηση συνιστά απειλή για τις δημοκρατικές διαδικασίες, τη δημόσια υγεία και τις κοινωνίες και μπορεί να προωθήσει τη ρητορική μίσους και την υποκίνηση βίας εντός και εκτός διαδικτύου, παράλληλα με την υπονόμηση της εμπιστοσύνης στις δημοκρατικές κρατικές δομές και διαδικασίες που είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση της ελευθερίας του τύπου και των μέσων ενημέρωσης·
31. η διασφάλιση ενός αξιόπιστου συστήματος μέσων ενημέρωσης έχει καίρια σημασία, όπως επισημάνθηκε κατά τη διάρκεια της κρίσης COVID-19, προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι όλοι οι πολίτες είναι σε θέση να συμμετέχουν στο δημοκρατικό διάλογο μέσω μιας μετά λόγου γνώσεως λήψης αποφάσεων, απαλλαγμένων από αθέμιτες πολιτικές επιρροές, πίεση από πολιτικές τρίτων, χειραγωγικές παρεμβάσεις και τις επιπτώσεις της παραπληροφόρησης·
32. οι πάροχοι υπηρεσιών συντακτικού περιεχομένου στα μέσα ενημέρωσης ανταγωνίζονται για την προσέλκυση της προσοχής των χρηστών σε πλατφόρμες με άλλους παραγωγούς περιεχομένου που συχνά δεν τηρούν τα ίδια πρότυπα σύνταξης. Χρησιμοποιείται συχνά περιεχόμενο που αποσκοπεί στον εντυπωσιασμό και στην προκλητικότητα για να μεγιστοποιηθούν τα ποσοστά συμμετοχής του κοινού και τα διαφημιστικά έσοδα·

ΤΟΝΙΖΕΙ ΟΤΙ

33. η διαφύλαξη της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης συνεπάγεται επίσης την εξασφάλιση της ελευθερίας των χρηστών να συμμετέχουν και να επικοινωνούν με το επιγραμμικό περιεχόμενο στα μέσα ενημέρωσης χωρίς φόβο ή κίνδυνο παρενόχλησης, με την προστασία των θεμελιωδών βασικών αξιών ενός ελεύθερου συστήματος μέσων ενημέρωσης, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας της ελευθερίας της έκφρασης, της προστασίας από τη βία και το μίσος, της προστασίας της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της προστασίας των ανηλίκων και της προστασίας των καταναλωτών·
34. αυξάνεται ολοένα και περισσότερο η διάδοση περιεχομένου που προέρχεται από ευρωπαϊκές ή μη ευρωπαϊκές χώρες, το οποίο περιλαμβάνει ολοένα και περισσότερο περιεχόμενο που παραβιάζει θεμελιώδεις βασικές αξίες των ευρωπαϊκών και των εθνικών συστημάτων μέσων ενημέρωσης·
35. ένας μικρός αριθμός επιγραμμικών πλατφορμών, αρχικά μη ευρωπαϊκών, επηρεάζουν ολοένα και περισσότερο την πρόσβαση χρηστών σε περιεχόμενο στα μέσα ενημέρωσης σε ολόκληρη την ΕΕ·

ΣΥΜΦΩΝΕΙ ΟΤΙ

36. η αποτελεσματική επιβολή του νόμου είναι δυσχερής, δεδομένου ότι οι υφιστάμενες διαδικασίες διασυνοριακής επιβολής του νόμου είναι συχνά πολύπλοκες, χρονοβόρες, αναποτελεσματικές και στερούνται αποτελεσματικής προστασίας για το κοινό. Ως εκ τούτου, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει να επιδιώξουν να εξεύρουν πιο αποτελεσματικούς κοινούς κανόνες και διαδικασίες εκτέλεσης για περιεχόμενο που είναι προσβάσιμο στο διαδίκτυο και διανέμεται σε διασυνοριακό επίπεδο·
37. οι μεγάλες πλατφόρμες που λειτουργούν ως ρυθμιστές ασκούν συχνά δευτερογενή έλεγχο σε περιεχόμενο που συμμορφώνεται ήδη με τα πρότυπα σύνταξης και τις εφαρμοστέες νομικές διατάξεις·
38. η διάκριση μεταξύ των διαφόρων εμφανίσεων ψευδούς και παραπλανητικού περιεχομένου και του εντοπισμού των τυπικών μεθόδων διάδοσης της παραπληροφόρησης (π.χ. μέσω συντονισμένα επίπλαστης συμπεριφοράς) είναι καίριας σημασίας για την εξεύρεση κατάλληλων και εξατομικευμένων απαντήσεων·
39. σε ό,τι αφορά τη σημασία της ελευθερίας του λόγου, τα κράτη και οι διοικητικές ρυθμιστικές αρχές καθώς και οι πάροχοι ιδιωτικών πλατφορμών θα πρέπει να απέχουν από τον ορισμό του ποιοτικού περιεχομένου ή της αξιοπιστίας του καθαυτού περιεχομένου. Αυτό δεν θα πρέπει να εμποδίζει τις πλατφόρμες να προωθούν δημόσιες γνωστοποιήσεις και ανακοινώσεις σε περίπτωση κρίσης ή έκτακτης ανάγκης·

ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΕ

40. να προωθήσουν το γραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας, όπως αναφέρεται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με το γραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο κόσμο, και ειδικότερα να υποστηρίξουν εθνικές δράσεις γραμματισμού στα μέσα επικοινωνίας που καταπολεμούν την παραπληροφόρηση, ενισχύουν την ανθεκτικότητα του κοινού και απευθύνονται σε πολίτες όλων των ηλικιακών ομάδων·
41. να ενθαρρύνουν τις οικείες εθνικές ρυθμιστικές αρχές να συνεργαστούν με άλλες εθνικές ρυθμιστικές αρχές, ιδίως στο πλαίσιο της ομάδας των ευρωπαϊκών ρυθμιστικών αρχών για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων (ERGA), και να αξιολογήσουν τους εθνικούς κανόνες για τη νομική και διοικητική συνεργασία καθώς και την καταλληλότητα των αρμοδιοτήτων των ανεξάρτητων εθνικών αρχών για τα μέσα ενημέρωσης με σκοπό την αντιμετώπιση των ψηφιακών προκλήσεων και την εφαρμογή του υφιστάμενου κανονιστικού πλαισίου·

ΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

42. να λάβει κατάλληλα μέτρα με βάση προηγούμενες αξιολογήσεις της εφαρμογής του κώδικα δεοντολογίας για την παραπληροφόρηση και σύμφωνα με την υπέρτερη αρχή της ελευθερίας του λόγου, προκειμένου να εντοπιστούν τα υφιστάμενα κενά και να αποτραπεί η βλάβη έναντι του κοινού, μέσω της αντιμετώπισης των χειραγωγικών τεχνικών διάδοσης της παραπληροφόρησης, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο του εξαγγελθέντος ευρωπαϊκού σχεδίου δράσης για τη δημοκρατία·
43. να ενισχύσει το ευρωπαϊκό κανονιστικό πλαίσιο για τα μέσα ενημέρωσης σε σχέση με τις νέες ψηφιακές προκλήσεις, με έμφαση στη διασυνοριακή διανομή περιεχομένου, βελτιστοποιώντας τις διαδικασίες και τη λειτουργία της αρχής της χώρας προέλευσης, ώστε να εξασφαλιστεί ότι η διασυνοριακή εφαρμογή των ρυθμίσεων για τα μέσα ενημέρωσης μπορεί να προστατεύσει αποτελεσματικά τους χρήστες τους καθώς και τους καταναλωτές και τους ανηλίκους·
44. να ενισχύσει την αποτελεσματική εκτελεστικότητα των υφιστάμενων κανόνων σε διασυνοριακές υποθέσεις, να υποστηρίξει το μνημόνιο συμφωνίας σχετικά με απλουστευμένους διαδικαστικούς κανόνες για τη διασυνοριακή επιβολή του νόμου που εκπονήθηκε από τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές στο πλαίσιο της ERGA και να αυξήσει τη στήριξη για τη διαχείριση, την εφαρμογή και την επικύρωση της εν λόγω συμφωνίας·

**ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΕΝΤΟΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ
ΤΟΜΕΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΗΡΟΥΜΕΝΗΣ ΔΕΟΝΤΩΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ
ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ**

45. να προωθήσουν την ανάπτυξη διαθρωπικών και διαδικαστικών δεικτών για την αξιοπιστία των ειδήσεων και των μέσων ενημέρωσης και, ως εκ τούτου, να προωθήσουν τη συμμόρφωση με τους κώδικες επαγγελματικής συμπεριφοράς και δεοντολογίας·
46. να συνεργαστούν με οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, ερευνητές, επαγγελματίες δημοσιογράφους και άλλους σχετικούς εμπειρογνώμονες, για την ανάπτυξη εργαλείων για τον εντοπισμό της παραπληροφόρησης (π.χ. μέσω τεχνικών διαδικασιών ελέγχου γεγονότων), ώστε οι πολίτες να ενημερώνονται για τυχόν ανησυχίες σχετικά με την αξιοπιστία των παρεχόμενων πληροφοριών·
47. να υποστηρίξουν την ανάπτυξη του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου ψηφιακών μέσων (EDMO) στην προσπάθειά του να εντοπίσει και να αποκαλύψει εκστρατείες παραπληροφόρησης σε διάφορα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και ψηφιακά μέσα, όπως προβλέπεται στο σχέδιο δράσης της ΕΕ κατά της παραπληροφόρησης.

Έγγραφο αναφοράς

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

- Συμπεράσματα που εγκρίθηκαν κατά την έκτακτη σύνοδο στις 1 και 2 Οκτωβρίου 2020 (EUCO 13/20).

Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Συμπεράσματα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, σχετικά με την ελευθερία και την πολυφωνία στα μέσα επικοινωνίας στο ψηφιακό περιβάλλον (EE C 32, 4.2.2014, σ. 6).
- Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για την ελευθερία της έκφρασης εντός και εκτός διαδικτύου, που εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων [...] **της 12ης Μαΐου 2014.**
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ενίσχυση του ευρωπαϊκού περιεχομένου στην ψηφιακή οικονομία (EE C 457, 19.12.2018, σ. 2).
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με το γραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο κόσμο (EE C 193, 9.6.2020, σ. 23).

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

- Πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, SEC (2007) 32.
- Κατευθυντήριες γραμμές για τη στήριξη εκ μέρους της ΕΕ της ελευθερίας και της ακεραιότητας των μέσων ενημέρωσης στις χώρες της διεύρυνσης, 2014-2020, ΓΔ Διεύρυνση (DG Enlargement), 2014.
- Αξιολόγηση του κώδικα δεοντολογίας για την παραπληροφόρηση - Επιτεύγματα και τομείς που επιδέχονται περαιτέρω βελτίωση (SWD (2020) 180 final).
- .

- Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο: Έκθεση του 2020 για το κράτος δικαίου. Η κατάσταση του κράτους δικαίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, COM(2020) 580 final.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή/Υπατος Εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας

- Κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: *Αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης για την COVID-19 - Αγώνας για τη σωστή παρουσίαση των γεγονότων*, JOIN(2020) 8 final.

Συμβούλιο της Ευρώπης

- Σύσταση CM/Rec(2018)1[1] της επιτροπής υπουργών προς τα κράτη μέλη σχετικά με την πολυφωνία των μέσων μαζικής επικοινωνίας και τη διαφάνεια της ιδιοκτησίας τους.
- Σύσταση CM/Rec(2018)2 της επιτροπής υπουργών προς τα κράτη μέλη σχετικά με τους ρόλους και τις ευθύνες των μεσαζόντων παροχής υπηρεσιών στο διαδίκτυο.
- Δήλωση της επιτροπής υπουργών σχετικά με την οικονομική βιωσιμότητα της ποιοτικής δημοσιογραφίας στην ψηφιακή εποχή, Decl(13/02/2019)2.
- Σύσταση CM/Rec(2020)1 της επιτροπής υπουργών προς τα κράτη μέλη σχετικά με τις επιπτώσεις των αλγοριθμικών συστημάτων στα ανθρώπινα δικαιώματα.

Κέντρο για την πολυφωνία και την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης (CMPF)

- *European Union competencies in respect of media pluralism and media freedom* (Αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά την πολυφωνία και την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης), Centre for Media Pluralism and Media Freedom, 2013.
- Parcu, P. L., *New digital threats to media pluralism in the information age (Νέες ψηφιακές απειλές για την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης στην εποχή της πληροφορίας)*, RSCAS 2019/19, Ευρωπαϊκό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο (European University Institute).
- Stasi, M. L., *Ensuring Pluralism in Social Media Markets (Διασφάλιση της πολυφωνίας στις αγορές των μέσων κοινωνικής δικτύωσης): Some Suggestions (Ορισμένες προτάσεις)*, RSCAS 2020/05· Ευρωπαϊκό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο.
- Brogi, E., Carlini, R., Nenadic, I., Parcu, P. L., de Azevedo Cunha, M. V., *Monitoring Media Pluralism in the Digital Era (Παρακολούθηση της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης στην ψηφιακή εποχή). Application of the Media Pluralism Monitor in the European Union, Albania and Turkey in the years 2018-2019 (Παρακολούθηση της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η Αλβανία και η Τουρκία κατά τα έτη 2018-2019)*, RSCAS, Ευρωπαϊκό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο (European University Institute), 2020.

Άλλες μελέτες

- *Independent Study on Indicators for Media Pluralism in the Member States – Towards a Risk-Based Approach (Ανεξάρτητη μελέτη σχετικά με τους δείκτες για την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης στα κράτη μέλη - Προς μια προσέγγιση βάσει κινδύνου)*, K. U. Leuven – ICRI, Jönköping International Business School - MMTC, Central European University - CMCS, Ernst & Young Consultancy Belgium, 2009.
- *A free and pluralistic media to sustain European democracy (Ελεύθερα και πολυφωνικά μέσα ενημέρωσης για τη διαφύλαξη της ευρωπαϊκής δημοκρατίας)*, High Level Group on Media Freedom and Pluralism (Ομάδα υψηλού Επιπέδου για την ελευθερία και την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης), 2013.
- *Internal Media Plurality in Audiovisual Media Services in the EU (Πολυφωνία των εγχώριων μέσων ενημέρωσης στις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων της ΕΕ): Rules & Practices (Κανόνες και πρακτικές)*, (έκθεση της ERGA), 2018.
- *ERGA Report on disinformation (Έκθεση της ERGA για την παραπληροφόρηση): Assessment of the implementation of the Code of Practice (Αξιολόγηση της εφαρμογής του κώδικα δεοντολογίας)*, 2020.